

Wozzeck som kryper under skinnet

Bayerische Staatsoper, München, 19 november 2023

Alban Berg: Wozzeck

Alban Bergs *Wozzeck* är ett av de mest betydelsefulla och inflytelserika verken inom 1900-talets musik. Operan komponerades mellan 1914 och 1922 och är baserad på pjäsen *Woyzeck* av den tyske dramatikern **Georg Büchner**. Verket hade premiär i Berlin den 14 december 1925 och anses ofta vara en milstolpe i utvecklingen av atonal och tolvtonsmusik. Operan handlar om soldaten Wozzeck, som utsätts för omänsklig behandling av sina överordnade och blir föremål för medicinska experiment. Hans försämrade mentala tillstånd leder till tragiska konsekvenser, inklusive mordet på sin älskade Marie.

Andreas Kriegenburgs uppsättning på Bayerische Staatsoper är femton år gammal men av detta märks intet. Regi, scenografi och kostymer ger en

upplevelse av att ha formats i detta nu. Handlingen får en närmast grafisk skärpa, man anar mer än en gång inspiration av Georg Groszs bildvärld där karaktärer som doktorn, kaptenen och tamburmajoren vrids varv på varv tills de blir karikatyrer av sig själva. I denna värld kretsar arma varelser omkring på den vattendränkta scenen (**Harald B. Thor**) som domineras av en svävande scenrum för inomhusscenerna.

I huvudrollen står den svenske **Peter Mattei** för en mycket övertygande vokal insats med en solid barytonstämma, men lyckas däremot inte få ut rollens fullständiga nedbrytning till vansinne fullt ut: tolkningsmässigt är det en aning för torrt och stelt. Tyskan **Marlis Petersen** har sjungit en rad stora roller på just Münchenoperan - bl.a. Lulu - och hennes Marie är absolut i toppklass: är kommer hennes flexibla, expansiva sopran fullt till sin rätt och även skådespelarmässigt förkroppsligar hon rollen på ett ypperligt sätt. Även samtliga övriga sångare, inte minst **Wolfgang Ablinger Sperrhacker** som Hauptmann, **John Daszak** som Tambourmajor och **Tansel Akzeybek** som Andres håller en mycket hög nivå.

Bayerisches Staatsorchester storspelar som vanligt, nu under sin chefsdirigent **Vladimir Jurowskis** ledning. Partituret är minst sagt komplicerat och kräver en enorm precision när det gäller dynamik, balans och samordning mellan sektionerna och med liv och lust så frossade orkestern i alla detaljer.

Yehya Alazem